

چالش ناترازی انرژی در ایران (بخش پایانی)

رضا پدیدار – نایب رئیس فدراسیون صنعت نفت ایران

هر چند یافتن چاره‌ای برای حل مشکل آلودگی هوا از مهم‌ترین وظایف دولت‌ها است، اما پیدا کردن مقصر به‌قدری زمان می‌برد که دیگر فرصتی برای چاراندیشی نیست و با طولانی نبودن فصل سرما، تنها آلودگی هوا نصیب مردم می‌شود. البته امسال میزان مازوت‌سوزی و استفاده از سوخت مایع در واحدهای تولیدی تاکنون نزدیک به ۳۰ درصد کمتر شده و کمبود سوخت و افزایش مصرف انرژی چند سالی است که کار خانجات و بخش خصوصی کشور را به‌سمت مازوت‌سوزی برده است. در این زمینه کار شناسان خبره حوزه انرژی در رابطه با جایگاه ایران در تولید و مصرف انرژی اعتقاد دارند که ایران در حال حاضر چهارمین مصرف‌کننده بزرگ گاز در دنیاست و به‌همین دلیل است که عمده سید انرژی در کشور را گاز تشکیل می‌دهد. در این زمینه لازم به یادآوری است که تاکنون کشور توانسته با افزایش تولید محدود خود، به تقاضای کشور پاسخ بدهد، اما با توجه به اینکه ۷۰ درصد تولید گاز کشور را میدان پارس جنوبی تامین می‌کند، برآوردها نشان می‌دهد که در سال‌های آینده با ناترازی شدید گاز روبه‌رو خواهیم بود. این مهم دو حالت دارد؛ یکی اینکه سالانه میزان تولید از تقاضا کمتر است و دومین حالت در مقطع زمانی خاص و در ایام پیک مصرف، گاز را تولید پیش از آن که مازوت‌سوزی در حال دوم قرار دارد، بنابراین در زمستان پیش‌روی کشور با قطعی گاز صنایع، تزیق منابع نفتی و همچنین کاهش صادرات گاز مواجه می‌شود و علت این موارد نیز، تامین گاز خانگی، تجاری و عمومی است. برای رفع ناترازی فاعدا تا ۲۰دسته راهکار کلی برای این مهم وجود دارد. یکی از طریق افزایش تولید و دیگری کاهش مصرف خواهد بود. البته درباره ناترازی در پیک مصرف نیز، راهکارهای مدیریت مصرف از جمله راهکارهایی است که باید به آن توجه کرد و این راهکارها به‌طور عمده بر مقوله ذخیره‌سازی گاز متمرکز خواهد بود. در ادامه این موضوع لازم است به امر بهینه‌سازی مصرف انرژی توجه بیشتری را داشته باشیم، چراکه مهم‌ترین راهبردی که باید در راستای ناترازی انرژی انجام پذیرد، بهینه‌سازی مصرف انرژی و کاهش مصرف است. در این حوزه نیز باید رویکردهایی مانند اجرای پروژه‌های غیر متعارف و غیر اقتصادی توسط دولت را کنار گذاشت و به‌سمت رویکردهایی رفت که امکان تحول جدی در این حوزه را ایجاد کند. همان‌طوری که در بحث‌های قبلی نیز بدان اشاره کرده‌ام، شاخصی شدت مصرف انرژی در کشورمان ایران معادل ۷،۵ برابر میانگین جهانی و حداقل ۳ تا ۴ برابر کشورهای توسعه‌یافته است، همچنین در صورتی که متوسط شدت مصرف انرژی در جهان در حال کاهش است، اما نمودار مصرف انرژی در کشور همچنان افزایشی است. اگر – در درصد کاهش مصرف انرژی را نیز ایده‌آل بدانیم، حداقلی می‌توان به نصف این میزان یعنی ۳۵ درصد کاهش مصرف انرژی دست یابیم که خود این عدد نیز رقم بزرگی است. ضمناً در حوزه غیر قیمتی نیز، سیاست‌هایی مدنظر است که ناظر بر قانون اصلاح الگوی مصرف و اقداماتی فنی مانند اصلاح شیوه ساختمان‌سازی و مدیریت صنعتی است، اما مهم‌ترین راهبرد در این زمینه ایجاد بازار بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست است. بر این اساس باتوجه به تفاوت نرخ بخش خانگی، تجاری و نیروگاهی با نرخ خوراک پتروشیمی‌ها یا نرخ صادرات گاز، این اختلاف نرخ را می‌توان مبنای اقتصادی شدن انجام پروژه‌های بهینه‌سازی مصرف توسط بخش خصوصی قرار داد. کلام پایانی اینکه، مصرف گاز خانگی در بهمن سال گذشته (سال ۱۴۰۲) از مرز ۷۰۰ میلیون مترمکعب گذشت و به این ترتیب رکوردی تاریخی در مصرف گاز کشور ثبت شد. در این زمینه بخش خانگی معادل ۸۰ درصد از مصرف را به‌خود اختصاص می‌دهد. این میزان مصرف واقعاً رقمی معادل مصرف گاز چند کشور همسایه را در بر می‌گیرد و باتوجه به این موضوع مهم، بیشترین اصلاح و کاهش مصرف برای حفظ پایداری شبکه نیز باید در این بخش رقم بخورد. همان‌گونه که در این یادداشت بدان اشاره رفت میزان مصرف گاز در ایران معادل ۱۲ کشور ثروتمند اروپایی است. مصرف بالای گاز در بخش خانگی، ارزان بودن تعرفه گاز برای نیروگاه‌ها باعث شده که علاوه بر پیروی نکردن از الگوی بهینه در بخش نیروگاهی نیز رانندوسان کاهش یابد و همین مسئله به‌نوعی به مصرف فزاینده انرژی و به‌ویژه گاز و ناترازی و نبود تعادل در این بخش منجر شده است. ضمناً با ادامه روند موجود پیش‌بینی می‌شود ناترازی گاز از ۲۵۰ میلیون مترمکعب فعلی در ماه‌های سرد سال (سه‌ماهه پایانی امسال) به حدود ۳۰۰ میلیون مترمکعب در سال‌های ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵ و نیز بیش از ۷۰۰ میلیون مترمکعب در سال ۱۴۱۰ برسد. سالانه ۳۰ میلیارد مترمکعب گاز به ارزش ۹۶ میلیارد دلار و نیز سالانه ۳۳۰ میلیارد کیلووات ساعت برق به ارزش ۴۳ میلیارد دلار مصرف می‌کنیم که اگر گاز را که در تولید برق مصرف می‌کنیم را از این رقم کم کنیم، می‌بینیم که در سال حدود ۱۷۰ میلیارد دلار انرژی مصرف می‌کنیم. یعنی ۴۰ درصد GDP کشور، ارزش انرژی مصرفی ماست و بعید می‌دانیم کشوری در دنیا وجود داشته باشد که در صد ارزش انرژی مصرفی در GDP آنقدر بالا باشد و این شاخص نشان می‌دهد که ما در بخش انرژی بد، مصرف می‌کنیم. براساس ارزش حرارتی، به‌طور متوسط معادل ۷ میلیون بشکه نفت انرژی مصرف می‌کنیم، به‌طوری که ما چهارمین مصرف‌کننده گاز جهان هستیم و رتبه ما در مصرف نفت جهان دوازدهم است و اگر مصرف نفت و گاز را با هم در نظر بگیریم، در مصرف هیدروکربن، رتبه ششم جهان را داریم که اگر در GDP هم رتبه ششم جهان را داشتیم، مشکلی نداشتیم، اما اقتصاد ما تقریباً اقتصاد بیست‌ونجم جهان است. همچنین فصل نهم برنامه هفتم مرتبط با حوزه انرژی است:

۱۷- تکلیف قانونی در حوزه نفت و گاز در برنامه پیش‌بینی شده که در برنامه قبلی (ششم) بیش از ۵۰ درصد آن اجرایی نشده است. - موارد ارائه‌شده در برنامه هفتم توسعه از ۲ بعد دارای ضعف و ایراد است که شامل نادیده گرفتن برخی مسائل اساسی حوزه انرژی و نیز ضعف در احکام و به تبع آن، احتمال عدم اثربخشی است. عدم توجه به ایجاد و توسعه زیرساخت‌های مدیریت مصرف انرژی، نبود شفافیت و انتظام بخشی در حوزه منابع نفت و گاز، عدم پرداخت به‌موضوع اتفاقات گسترده در حوزه انرژی نظیر گازهای مشعل و انفلاضات خطوط انتقال گاز که عمدتاً از سوی بخش دولتی صورت می‌گیرد و عدم تشکیل صندوق بهینه‌سازی مصرف انرژی و ضعف در پرداخت به ابعاد مختلف دیپلماسی انرژی از موارد مهم این بخش است.

امید است مقامات مسئول در وزارت نفت از قابلیت‌ها و توانمندی‌های تخصصی و حرفه‌ای بخش خصوصی بهره گرفته و به جریان ناترازی در مصرف و تولید انرژی پایان دهند.

معاون اول رئیس‌جمهور با بیان اینکه دولت برای شرایط خاص برنامه دارد و راهبردهای حکمرانی در شرایط خاص تدوین شده، گفت: ما داوطلب جنگ و بازگشت تحریم‌ها نیستیم و در صورت اجرای مکانیسم ماشه پیش‌بینی‌های اقتصادی صورت گرفته است.

به گزارش روز دوشنبه ایرنا از ریاست‌جمهوری، محمدرضا عارف در جلسه شورای اقتصاد با اشاره به تلاش ۳ کشور اروپایی برای بازگرداندن تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل، گفت: ملت و دولت‌های ما در مقابل تحریم‌های ظالمانه غرب عملکرد خوبی داشتند. البته ما داوطلب بازگشت تحریم‌ها نیستیم و امیدواریم کشورهای اروپایی حداقل تعقلی به کار بسته و از تجربه مقابله با نظام و مردم ما درس بگیرند.

وی خاطرنشان کرد: آلمان در دوران جنگ تحمیلی هشت‌ساله، تامین‌کننده سلاح صدام بود و انگلیس و فرانسه هم در تجهیز دشمن ایران نقش داشتند، اما آنها چه دستاوردی کسب کردند؟ آنها ۸ سال از رژیم صدام حمایت کرده و نتیجه آن را هم مشاهده کردند. آیا آنها اکنون نمی‌خواهند از این تجربه استفاده کرده و از راهی که هیچ نفعی برای آنها ندارد، بازگردند.

تدوین راهبردهای حکمرانی در شرایط خاص

معاون اول رئیس‌جمهور تأکید کرد: نظام، دولت و مردم در برابر برنامه ۳ کشور اروپایی برای بازگشت تحریم‌های شورای امنیت آمادگی کامل را دارند. دولت چهاردهم از ابتدای شروع به فعالیت خود برای شرایط خاص برنامه‌هایی تدوین کرده بود. البته مبنای ما این است که کشور باید در شرایط عادی اداره شود، اما در کنار این شرایط عادی ما برای شرایط خاص به‌ویژه در زمینه اقتصادی هم برنامه داریم که در قالب این برنامه‌ها بسته‌های معیشتی و خاص دیده شده است. همچنین سازکارهای مدیریتی و حکمرانی در شرایط خاص تدوین شده است که نمونه آن را در دوران جنگ تحمیلی ۱۲روزه مشاهده کردیم.

عارف افزود: آمادگی هر گونه مقابله با رفتار ظالمانه علیه مردم و کشورمان را داریم. جنگ‌طلب نیستیم، اما کوچک‌ترین حرکت دشمن با پاسخ محکم و قاطع ما روبه‌رو خواهد شد.

وی با اشاره به بسیج رسانه‌های غربی برای از بین بردن انسجام ملی در ایران، گفت: این رسانه‌ها تلاش می‌کنند که رمز موفقیت ما یعنی به حضور مردم و انسجام ملی آسیب بزنند، اما مردم ثابت کرده‌اند که به انقلاب اسلامی و کشور خود علاقه داشته و انسجام ملی خود را حفظ می‌کنند. ما هم در مقابل وظیفه داریم که افکار عمومی را با بیان صادقانه و عملکرد خودمان مدیریت کنیم.

معاون اول رئیس‌جمهور اظهار کرد: ما امروز به وحدت و انسجام ملی نیاز داریم، زیرا انسجام پایه هر دستاورد و موفقیت در مقابل دشمن است. باید با پرهیز از بیان مسائل غیر ضرور که انسجام ملی را تضعیف کند، تلاش کنیم تا آرامش جامعه به‌هم نخورد. مردم این توقع را از مسئولان دارند. ما هم باید به ارتقای انسجام، وحدت ملی و آرامش جامعه کمک کنیم. ما باید بیش از گذشته به فکر مردم باشیم، زیرا مردم مشکلات اقتصادی دارند.

معاون اول رئیس‌جمهوری خبر داد

پیش‌بینی‌های اقتصادی در صورت اجرای مکانیسم ماشه

قهرمانی کشتی‌گیران کشورمان در مسابقات جهانی گفت: ورزشکاران ما برجسته‌ترین مدال‌های اخلاقی را در این مسابقات دریافت کردند و قبل از قهرمانی، پهلوانی آنان درخشید. این ورزشکاران در مقابل برخی اقدامات غیراخلاقی رقبای خود، عکس‌العمل نشان ندادند که باید این رویکرد پهلوانی آنها به همه صحنه‌های ورزشی کشورمان تسری یابد.

حمایت دولت از همه رشته‌های ورزشی

معاون اول رئیس‌جمهور افزود: راهبرد دولت از همه رشته‌های ورزشی است و دولت در این زمینه گزینشی عمل نمی‌کند، اما کشتی و ورزش ملی ما بوده و باید به جایگاه ورزش‌هایی از قبیل کشتی و ورزش زورخانه‌ای توجه کافی داشته باشیم تا این ورزش‌ها در صحنه جهانی بهتر بدرخشند.

عارف همچنین درباره لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ بر ضرورت توجه به اولویت‌های دولت و شخص رئیس‌جمهوری در این لایحه از جمله معیشت مردم، اصلاحات ساختاری، کاهش موازی‌کاری‌ها، بودجه متوازن، پرنگ‌تر شدن بخش خصوصی، حاکمیت فناوری‌های پیشرفته و ارتقای بهره‌وری تأکید کرد.

در این جلسه همچنین درباره تعیین خطمشی تنظیم لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور بحث و تبادل نظر انجام گرفت.

بهبود محیط کسب‌وکار صنعت برق و افزایش رقابت‌پذیری در این صنعت و افزایش سهم معاملات برق در بورس انرژی موردتایید اعضای شورای اقتصاد قرار گرفت که برای تصویب نهایی در هیات‌وزیران مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت.

توسعه و بهره‌برداری میادین پازن و گردان از دیگر مصوبه‌های شورای اقتصاد بود.

نیروگاه اتمی است؛ از این منظر، این سفر نقطه عطفی در روابط ۲ کشور خواهد بود.» وی ادامه داد: هم‌اینک واحدهای دوم و سوم نیروگاه اتمی بوشهر توسط روسیه در حال احداث است.

معاون رئیس‌جمهور گفت: این پروژه در اولویت‌های دولت ایران و دولت روسیه قرار

دارد و تأکیدات روسای جمهور ۲ کشور، سبب شده است که این طرح‌ها با سرعت بیشتر و حرکت روان‌تری جلو برونند و مذاکرات ما نیز کمک می‌کند که این همکاری‌ها تسهیل شود.

امضای اسنادی بین ایران و روسیه در راستای توسعه همکاری‌ها

برق از محل توسعه نیروگاه‌های اتمی اظهار کرد:قراردادهایی بین دولت‌های ۲ کشور در این زمینه منعقد شده و برای روسیه سهم مشخصی از این فرآیند توسعه پیش‌بینی شده است. رئیس سازمان انرژی اتمی افزود: در سفر به مسکو هم از کارخانجات طرف قرارداد بازدید می‌کنیم و هم با موسسات علمی و تحقیقاتی جلساتی را خواهیم داشت و در راستای تقویت تعاملات و روابط پژوهشی و آموزشی گفت‌وگو خواهیم کرد.

اسلامی با نظر به مذاکرات روسای جمهور ایران و روسیه در کرملین در ۲۸ دی ۱۴۰۳ خاطرنشان کرد: «آقای پوتین رئیس‌جمهوری محترم روسیه در دیدار با دکتر پزشکیان اعلام کردند که شاخص‌ترین محور فعالیت‌ها و همکاری‌های ۲ کشور در حوزه انرژی است و برجسته‌ترین آن، ساخت

دیدار وزیر کشور با همتای قرقیزستانی

همکاری‌های سیاسی، امنیتی و انتظامی و مبارزه با تروریسم و گروه‌های تروریستی، مبارزه با قاچاق مواد مخدر و سایر جرائم سازمان‌یافته موردبحث قرار خواهد گرفت.

وزیر کشور در ادامه باتوجه به اجلاس پیش‌روی وزرای کشورهای اکو در تهران در آبان امسال، از همتای قرقیزی خود برای شرکت در این اجلاس، دعوت رسمی به‌عمل آورد و اظهار امیدواری کرد؛ بتوان با حضور وزرای کشورهای عضو اکو در راستای توسعه همکاری‌های سیاسی، امنیتی و انتظامی به تصمیمات عالی در سطح بین‌الملل رسید.

وی همچنین گفت: به‌مناسبت تصویب تأسیس دبیرخانه مرکز مقابله با جرائم سازمان‌یافته سازمان همکاری شانگهای در بیشکک، در اجلاس اخیر سران شانگهای در چین، این موفقیت را تبریک می‌گویم و آمادگی جمهوری

موافقت‌نامه همکاری امنیتی ـ انتظامی امضاشده بین وزرای کشور طرفین برگزار شود.

وزیر کشور در ادامه تأکید کرد: در این کار گروه، موضوعات مربوط به توسعه

فرصتی برای ارائه دیدگاه ومواضع ایران

که می‌تواند در سخنرانی و سفر مسعود پزشکیان رئیس‌جمهوری دولت چهاردهم در این اجلاس مطرح شود را پرسیده است. این پیشنهادات موضوعاتی از «دیدار با ترامپ» تا «رساندن صدای مظلومیت ایران در جنگ ۱۲روزه» را شامل می‌شود.

محمدعلی ابطحی، فعال سیاسی بااشاره به اینکه «مظلومیت ایران در جنگ ۱۲روزه زیر سایه سنگین رسانه‌های جهانی کمرنگ شده است»، گفت: از نگاه بنده، مهم‌ترین کاری که رئیس‌جمهوری در نشست مجمع عمومی سازمان ملل می‌تواند انجام دهد، این است که روایت این ۱۲روز درنداک در درون ایران و همچنین مقابله جدی موشکی ایران را به‌صورت شفاف با مردم دنیا در میان بگذارد.

جواد آربین‌منش، نماینده مردم مشهد در مجالس هفتم و هشتم گفت: خوب است رئیس‌جمهوری با اختیارات کامل در اجلاس نیویورک شرکت کند تا بتواند از حقوق ملی همه ایرانیان مقتدرانه و عزتمندانه دفاع کند.

روح‌الله لک علی‌آبادی، نماینده دورود و ازنا در مجلس دوازدهم گفته است: سخنرانی رئیس‌جمهور در مجمع عمومی سازمان ملل، ترکیبی از پیام سیاسی و نظامی باشد و پیام قدرت و انسجام ملی را به دنیا بدهد.

رضانعلی سبحانی‌فر، عضو حزب اعتدال و توسعه، تأکید کرده است: باتوجه به اینکه امروز شیاطین در تلاش هستند تا بگویند